

a
L'EDITORIAL

Trencar el silenci dels abusos

La publicació per part de l'ARA d'una investigació exhaustiva sobre assetjament sexual i abús de poder en l'àmbit de l'Institut del Teatre ha tingut aquest dilluns la seva primera conseqüència: un dels professors assenyalats, Joan Ollé, ha quedat apartat de la docència mentre duri la investigació interna que portarà a terme la institució cultural. Aquesta va ser també l'exigència del centenar d'estudiants que ahir es van manifestar a l'atri de l'Institut del Teatre per denunciar la situació que s'ha viscut al centre i exigir també responsabilitats a l'equip directiu.

En les hores posteriors a la publicació de la notícia, l'allau de nous testimonis i l'onada de solidaritat amb les denunciants demostra que tot just estem davant la punta de l'iceberg d'uns comportaments que fins fa ben poc es consideraven normals però que han provocat seqüeles duradores en moltes de les víctimes. En aquest sentit, la publicació de la notícia serveix per trencar el silenci i animar les víctimes a perdre la por a denunciar i a explicar les seves experiències, i

que tot plegat derivi en un autèntic #MeToo del teatre català.

Hem de tenir clar, però, que els abusos en l'entorn de l'Institut del Teatre són especialment greus perquè es donen en una institució docent amb alumnes molt joves, però que aquests comportaments es poden donar en qualsevol àmbit on hi hagi jerarquies (abús de poder) i sensació d'impunitat. Fins avui l'ARA ha destapat casos en l'àmbit de l'esport, l'Església, la po-

L'important és que es perdi la por i que les víctimes vegin que, si fan el pas, no seran ignorades. Al contrari

lítica i el teatre, però de ben segur que en podríem trobar en la universitat, els mitjans de comunicació o en qualsevol àmbit laboral. L'important és que es perdi la por i que les víctimes vegin que, si decideixen fer el pas de fer públic el seu cas, no seran ignorades, sinó tot el contrari.

En el cas de l'Institut del Teatre és especialment significatiu que ningú, o gairebé ningú, hagi posat en dubte el testimoni de les víctimes ni el rigor dels periodistes que signen la in-

formació, Albert Llimós i Núria Juanico. Segurament fa uns anys les coses haurien estat molt diferents i la versió de les denunciants hauria estat discutida públicament. De fet, en alguns casos encara és així, però a poc a poc estem assistint a un canvi social molt profund en què sobretot les dones han iniciat un procés d'empoderament que comporta trencar aquests murs de silenci de què s'envoltaven homes que fan un ús espuri de la seva petita o gran parcel·la de poder.

Que en la manifestació d'ahir es veiessin nois i noies units en la protesta també és una gran notícia. Vol dir que la nova sensibilitat sobre els assetjaments i els abusos és compartida (de fet, també hi ha homes que els han patit), i que les noves generacions fan pinya en aquesta lluita. Tot i així, encara queda molt camí per recórrer, encara hi ha moltes zones d'ombra on les víctimes encara no s'atreveixen a aixecar la veu, sectors impenetrables encara on dominen les velles dinàmiques del poder masculista. Aquests murs, però, s'aniran esquadant a poc a poc. No en tingueu cap dubte.

LES CARES DEL DIA

Carlos Lesmes

El president del CGPJ, amb el mandat caducat i prorrogat, desafiava el govern nomenant càrrecs estratègics en la cúpula judicial. Davant la imminència d'un acord per renovar l'organisme, havia decidit abstenir-se'n en el ple d'aquest dijous. Però ja ni controla el consell: els vocals més conservadors l'han forçat a seguir nomenant càrrecs. **P. 06**

Min Aung Hlaing

La contundent reacció ahir de la ciutadania birmana, amb una vaga general i la manifestació més massiva des del cop d'estat, complica encara més –si fos possible– la situació del general que lidera la junta militar al poder del país des de fa 22 dies. Aung Hlaing va rebaixar ahir el to, i no és el primer cop que ho fa, però la rebel·lió militar ja porta 640 detinguts i 4 morts. **P. 13**

ITAMBÉ A L'ARA.CAT

Salut fa aquesta tarda (16 hores) una posada al dia general de la situació del coronavirus, tant pel que fa a la situació epidemiològica com a l'assistencial i al procés de vacunació

NO T'HO POTS PERDRE

23-F: 40 anys sense posar llum a les ombres

Avui fa 40 anys del cop d'estat fallit a Espanya. Un episodi que, quatre dècades després, continua amb moltes zones d'ombra. Les repassa l'historiador Joan Esculies en un article d'anàlisi. **P. 08**

Uns 5.000 empresaris cridats a votar a Pimec

Són les primeres eleccions en la patronal de la petita i mitjana empresa amb dos candidats: Antoni Cañete, fins ara secretari general de l'entitat, i Pere Barrios, impulsat per Eines de País. **P. 19**

Wayne Griffiths

El president de Seat va anunciar ahir negociacions "bastant avançades" amb el govern espanyol perquè la planta de Martorell fabriqui aviat un cotxe elèctric. L'aposta és forta i ho demostra que Griffiths no va estalviar pressió al demanar una fàbrica de bateries a l'Estat i que el govern destini fons antipandèmia a l'àmbit del vehicle elèctric. **P. 22**

Hem donat la volta a les nostres targetes.

Avui, les nostres targetes tenen un nou format vertical i són més segures i sostenibles. Adaptades a un món que no para de canviar per fer-te la vida una mica més fàcil. **Descobreix les solucions que t'ofereix per al dia a dia a www.bancsabadell.com/targetes.** Perquè la vida canvia, les nostres targetes també.

PUBLICITAT

EFEMÈRIDE

Anàlisi

JOAN ESCULIES
HISTORIADOR

Quaranta anys després, el cop d'estat frustrat del 23 de febrer de 1981 significa ben poc per a les noves generacions, mentre que bona part dels qui el van viure han passat de considerar-lo la prova de la consolidació democràtica d'Espanya i de Joan Carles I com el seu màxim garant a un episodi de *Cuarto milenio*, font inesgotable d'opacitats i aliment de teories conspiradores. És així, en bona mesura, perquè la imatge del rei emèrit en els darrers temps ha obert la porta a una revisió de la seva actuació passada en clau negativa. Encara que en essència, com va dir Javier Cercas, autor d'*Anatomia d'un instant* (Random House Mondadori), "l'enigma del 23-F és que no hi ha enigma", més aviat "zones d'ombra".

L'any 1980 Espanya passava per una important crisi econòmica, ETA va arribar gairebé al centenar d'assassinats i dos anys després d'aprovar la Constitució el model territorial no es concretava. Adolfo Suárez havia perdut la confiança del rei, la UCD s'ensorrava i el PSOE li feia una oposició duríssima. Per sortir de la situació, una elit civil conservadora va aconseguir un determinat consens entre la plana política, militar i empresarial (zona d'ombra) per tal que el general Alfonso Armada, exmilitar franquista i secretari general de la Casa del Rei (1975-1977), encapçalés com un "De Gaulle espanyol" un govern de concentració nacional sense passar per les urnes.

A aquesta via hi hauria contribuït el Csid i Joan Carles I n'estaria al corrent. "A mi doneu-m'ho fet", hauria dit segons Jesús Palacios a *23-F, el rey y su secreto* (Libroslibres). L'interès per endegar-la era un secret de domini públic entre la crema del país, com va explicar Francesc de Carreras en relació amb el seu pare Narcís i Josep Tar-

Les zones d'ombra del 23-F

Avui fa 40 anys del cop d'estat fallit que va encapçalar el coronel Antonio Tejero

El coronel Tejero al Congrés de Diputats el 23 de febrer de 1981 durant l'intent de cop d'estat. MANUEL P. BARRIOPEDRO / EFE

radellas a "*Un grano de arena al 23-F*" (*La Vanguardia*, 2011). També ho sabia Suárez, que, enemistat amb Armada i contrari a la presència militar al govern, es va avançar. Va dimitir per sorpresa el 29 de gener de 1981 i va designar Leopoldo Calvo-Sotelo com a successor.

No tenint-ne prou, el dia de la investidura d'aquest, Armada va monitoritzar un autocop controlat que justificués el seu ascens al poder. L'operació tenia un paral·lelisme amb la França de 1958, quan la crisi algeriana havia promogut el retorn de Charles de Gaulle, com va explicar Xavier Casals a *La transició española. El voto ignorado de las armas* (Pasado y Presente). El tinent coronel Antonio Tejero era actor principal en la seva pròpia narrativa i secundari en la d'Armada.

Memòria
Quatre dècades més tard, l'episodi significa poc per a les noves generacions

Durant la nit del 23-F, aquest últim va informar el rei –"Alfonso... així no, així no"– i, com havia previst, va anar al Congrés a salvar la situació. Tejero amb els trets va anar massa lluny i en explicar-se li el projecte de govern d'unitat –amb tothom menys els nacionalistes catalans i bascos– es va negar a traspassar a Armada el comandament de la situació (zona d'ombra). El general volia una estabilització d'Espanya amb una democràcia limitada en clau monàrquica; Tejero, tornar a l'any 1939. El rei, no implicat inicialment, va esperar. Fracassada l'operació, va avortar el cop.

El lehendakari Juan Carlos Garaikoetxea es va mantenir en contacte amb la Zarzuela, amagat. Jordi Pujol, que experimenta avui

com el rei emèrit un procés de revisió de la seva figura, es va quedar al Palau de la Generalitat. "D'alguna manera tots en són responsables", diu a les memòries. Roberto Muñoz Bolaños en dona totes les claus a *El 23-F y los otros golpes de estado de la Transición* (Espasa) i situa el 1981 en el marc de successius intents de sollevament militar des de la mort de Franco.

Posat en context amb la visió historiogràfica de llarga durada, la concepció conspiranoica perd força. Passat el tràngol, però, l'episodi es va vendre com una militarada. Ningú en sabia res. Hi va haver una gran desmemòria, com va dir Pilar Urbano, però no pas del rei o de Suárez, sinó de tots aquells que estaven entre bambolines. Molts avui encara desconeguts, entre altres coses, per falta d'accés a la documentació del Csid, a les cintes de les converses i als arxius particulars (zona d'ombra).

En l'Europa contemporània, el més semblant al govern d'unitat que l'operació De Gaulle inicial buscava és una designació "des de dalt" a la italiana: el govern tècnic de Mario Monti (2011-2013) per implementar les mesures d'austeritat exigides per la Unió Europea, i l'actual de Mario Draghi amb una barreja de tècnics i polítics per distribuir els fons europeus.

La situació actual

Amb una Espanya amb les ciutats en flames, amb el partit que l'establishment volia utilitzar per centrar el país –Cs– en caiguda lliure, amb l'extrema dreta puixant, amb el PP abandonant la casa corcada per la corrupció, amb el vicepresident Iglesias criticant la democràcia que representa i Podem inicialment de perfil amb la violència als carrers, amb el PSOE tapant les vergonyes de l'emèrit per no erosionar més l'Estat, amb l'independentisme (en mans de la CUP) amb dificultats per estabilitzar Catalunya, amb una societat empobrada i esgotada per la crisi pandèmica i amb els Next Generation truncant a la porta..., segur que hi ha algú somiant en una solució Armada. —

JO TAMPOC ESTIC BÉ

I TU, COM ESTÀS?

La situació actual comporta temps difícils per a tothom.

Pregunta't com estàs de manera sincera. Si no estàs bé, demana ajuda.

Parlem de salut mental a

jotampocesticbe.cat

obertament
PER LA SALUT MENTAL, DONA LA CARA

Amb la col·laboració de:

 Fundació "la Caixa"

 Generalitat de Catalunya
Departament de Treball,
Afers Socials i Famílies

